

Asker kommune
post@asker.kommune.no
Fylkesmannen
fmoapostmottak@fylkesmannen.no

Asker, 18.04.17

Vannressursloven § 11 og bredden på kantsonen

Asker Elveforum opplever at det synes å være en stor uklarhet hos utbyggere, kommunens saksbehandlere og politikerne om når Vannressursloven brytes.

Vassdragene skal handtere flom og Vannressursloven §11 krever:

- Vegetasjonsbelte
 - o naturlig vegetasjonsbelte
 - o levested for planter og dyr
 - o avrenning skal motvirkes

Vanddirektivet sier at vassdragene skal ha **god kjemisk og økologisk** status innen 2021 og gir i § 12 rammer for hva som kan gi grunnlag for fravik, nemlig «stor samfunnsnytte med avbøtende tiltak». For eksempel kan noen ekstra leiligheter i en utbyggingssak ikke kvalifisere til unntak.

Argumenter som knutepunktstrategi, vekst versus vern og urbane løsninger mener vi ikke gir begrunnelser som tilsier at vegetasjonsbeltet kan fjernes eller minimaliseres. Tvert imot er det mye og god dokumentasjon for å hevde at den blågrønne strukturen skal opprettholdes og restaureres i tettbygde strøk og vekstområder, se vedlegg side 2 og 3.

Asker Elveforum mener at ved planlegging og restaurering kan vokse fram naturområder som gir store opplevelsesverdier – en bredere kantsone blir mer åpen. Hensynsone/BAF-sone bør være minimum 10 m for at Vannressursloven skal oppfylles.

Mindre elver og bekker har behov for mer beskyttelse enn store elver. Akerselva i Oslo har en middelvannføring som er 10 ganger større enn Askerelva. Planene for Akerselva i Oslo er lagt for mange år siden – men i Asker formes planene nå – samtidig som kunnskapsnivået stadig heves.

Det er i dag en generell oppfatning i samfunnet at klimaforandringene og tap av naturmangfold er store trusler – at det er en sammenheng mellom disse truslene – og at problemene er økende. Derfor bør vi utvide hensynsonene og øke områdene hvor det er bygg og anleggsforbud.

Asker Elveforum henstiller til en forsterket innsats for å bevare vassdragene i tettbygde strøk.

Vennlig hilsen
Asker Elveforum

Sign.

Unn Orstein, siv.ing.
Styreleder

Vedlegg: Kopilisten, Andre forhold/Flere argumenter/Referanser-sitater

Kopi til:

Ragnar Sand Fuglum, Direktør for Kultur og Teknikk
 Marte Helene Lie, Leder Plan- og Bygningsavdeling
 Kari Ekerholt, Leder Kommunalteknisk avdeling
 Lisbeth Stokke Fjeldly, Leder Natur og Idrett
 Tor Arne Midtbø, Kommuneplansjef, Strategi og Samfunn
 Erling Guderud, Plansjef
 Bjørn Nordby, Miljøvernleder
 Bygningsrådet
 Komite for TNF

Andre forhold som tilsier at kantsonen respekteres:

- Sikre flomveier og hindre erosjon, ref Plan- og Bygningsloven
- Hindre forurensning, ref Forurensningsloven
- Forholde seg til Naturmangfoldsloven, spesielt § 8 – 12
- Forholde seg til internasjonale mål om biologisk mangfold, ref Aichi avtalen
- Tas hensyn til kulturminner, ref Kulturminneloven
- Plan- og Bygningsloven § 1-1: Fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner

Flere argumenter som tilsier at vegetasjonsbeltet langs vassdrag skal være betydelig:

- Askers elver og bekker er relativt små og trenger derfor mer beskyttelse enn store, dype elver
- Elvemuslingen - Kategori sårbar (VU) på Norsk rødliste for arter.
- Beskyttelsen og vegetasjonsbeltet er ekstra viktig i tettbebygde strøk
- Stor variasjon i vannføring - lav vannføring om sommeren utsatt for høye temperaturer
- Den naturlige vegetasjonen i Asker er i stor grad gråor og svartor som motvirker erosjon, men blir relativt høye og må ha plass til å falle – det er derfor behov for en buffersone til bebyggelsen
- Død ved i alle faser er nødvendig for biologisk mangfold og for å opprettholde næringskjeden i vannet
- Sidebekker med kantvegetasjon er nødvendig som rømningsveier for fisk
- Brøyting av veier og gs-veier fører til nedbrytning av buskskjiktet og mye grus i kantsonen.
- Knutepunktstrategien tilsier at turen starter hjemme uten bil
- Forskning har anerkjent at tur på sti gir større opplevelse enn det å gå på turvei
- Opplevelsesverdien ved opphold og tur ved elven vil bli betraktelig redusert hvis kantvegetasjonen langs Askers vassdrag fjernes
- Den blågrønne strukturen er allerede påført stor skade ved at det pågår en bit-for-bit nedbygging

Referanser/sitater

Regional plan for Areal og Transport, desember 2015 sier at i vekst områdene er det særlig viktig med bevaring, ref side 29 og 30: «Lokal blå- og grønnstruktur og egenart kommer lett under press ved kraftig by- og tettstedsvekst, og er særlig viktig å ivareta når de prioriterte vekstområder blir tettere utbygd.» «Bevaring av store sammenhengende naturområder og grønne korridorer mellom områdene er derfor særlig viktig. Det inkluderer å sikre forbindelser gjennom tettbygde områder, og å hindre strukturbrudd ved utbygging f.eks. av samferdselstiltak.»

Regjeringen har i **Stortingsmelding 14 (2015-16) «Natur for livet»** på side 1 skrevet: «En forutsetning for å lykkes med det grønne skiftet er å ta vare på naturmangfoldet for nåværende og fremtidige generasjoner.» Side 127 er relevant for Askers vassdrag som er vernet mot kraftutbygging: «Regjeringen vil arbeide for at verneverdiene i vernede vassdrag opprettholdes eller eventuelt gjenopprettes der det viser seg at negative påvirkninger har forringet verneverdiene.»

I **Stortingsmelding nr. 26 /2006-2007, om regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand**, oppfordres kommunene til å innføre byggeforbud nærmere innsjøer og vassdrag enn 50-100 meter, for å verne og bevare biomangfoldet. Stortingsmeldingen oppfordrer også kommunene til å legge til rette for en økosystembasert og bærekraftig forvaltning i arealplanleggingen, og at flerbruk skal avveies mot hensyn til biologisk mangfold og kommende generasjoners interesser.

Naturmangfoldloven sier i §9 at beslutninger som treffes uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger det kan ha på naturmangfoldet, skal det tas sikte på løsninger som unngår mulig vesentlig skade på naturmangfoldet.

NOU 1994 som er en del av bakgrunnsarbeidet for Vannressursloven sier bl.a. at:

- Bredden på vannflaten går ved 10- års flommen (det leser vi som om at bredden på kantsonen starter der hvor 10 års-flommen rekker)
- Klimaforandringene med økt nedbør og intensitet krever økt oppmerksomhet på flomveiene,

NOU 2015:16 desember 2015 «Overvann i byer og tettsteder» utredet forslag til rammebetingelser for håndtering av overvann i tettbebyggelser, både i dagens klima og etter forventede klimaendringer.

Vanddirektivet §12 sier om nye inngrep i en vannforekomst at vilkår må være oppfylt: «alle praktiske gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand, samfunnsnyttene av de nye inngrepene eller aktivitetene skal være større enn tapet av miljøkvalitet, og hensikten med de nye inngrepene eller aktivitetene kan på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.»

Vannressursloven §11: «Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Denne regelen gjelder likevel ikke for byggverk som står i nødvendig sammenheng med vassdraget, eller hvor det trengs åpning for å sikre tilgang til vassdraget.

Grunneieren, tiltakshavere og berørte fagmyndigheter, kan kreve at kommunen fastsetter bredden på beltet. Bredden kan også fastsettes i rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven.

Vassdragsmyndigheten kan i særlige tilfelle fritas for kravet i første ledd.»